

60-72 AYLIK ÇOCUKLARIN SOSYAL YETKİNLİK VE DUYGU DÜZENLEME BECERİLERİ İLE OYUN BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Sinan KOÇYİĞİT*, Türker SEZER**, Elif YILMAZ***

ÖZ

Bu araştırmanın amacı, çocukların sosyal yetkinlik ve duygu düzenleme becerileri ile oyun becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırma ilişkiel tarama modeline uygun olarak tasarlanmıştır. Çalışma grubu 2014-2015 eğitim öğretim yılında, Erzurum il merkezindeki okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 60-72 aylık 228 çocuktan oluşmaktadır. Araştırmanın verileri “Sosyal Yetkinlik ve Davranış Değerlendirme-30 Ölçeği”, “Duygu Düzenleme Ölçeği” ve “Oyun Becerileri Değerlendirme Ölçeği” kullanılarak elde edilmiştir. Araştırma sonucunda; çocukların oyun becerileri ile sosyal yetkinlikleri arasında pozitif, “Kızgınlık-Saldırganlık” ve “Anksiyete-İçe dönüklük” alt boyutu arasında negatif ilişki olduğu bulunmuştur. Ayrıca çocukların oyun becerileri ile Duygu Düzenleme Becerileri Ölçeği'nin “Değişkenlik-Olumsuzluk” alt boyutu arasında negatif yönlü anlamlı ilişki olduğu saptanmıştır

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi, Sosyal Yetkinlik, Duygu Düzenleme, Oyun Becerileri

THE INVESTIGATING OF THE RELATIONSHIP AMONG SOCIAL COMPETENCE, EMOTION REGULATION SKILLS AND PLAY SKILLS OF 60-72 MONTHS OLD CHILDREN

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the relationship among social competence, emotion regulation skills and play skills of children. The research was designed in compatible with the causal-comparative model. Participants of the study were consisted of 228 children, all of whom are 60-72-month old, attending state and private kindergartens in central provinces of Erzurum, in the 2014-2015 academic years. Research data were gathered by using “Social Competence Behavior Evaluation-Preschool Edition, Short Form (SCBE-30)”, “Emotion Regulation Checklist” and “Game Skills Rating Scale”. The findings of the study revealed that positive correlation was found between social competence sub-scale scores and play skills scores; negative correlation between anger-aggression, anxiety-withdrawal subscales scores and play skills scores of children. In addition, it has been detected negative correlation between children's play skills scores and “Variability-Negativity” sub-scale scores of Emotion Regulation Checklist.

Key Words: Preschool, Social Competence, Emotion Regulation, Play Skills

* Yrd. Doç. Dr. Sinan KOÇYİĞİT, Atatürk Üniversitesi, Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Eğitimi Ana Bilim Dalı, kocyigit@atauni.edu.tr

** Arş. Gör. Elif YILMAZ, Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Eğitimi Ana Bilim Dalı, eyilmaz@marmara.edu.tr

*** Arş. Gör. Dr. Türker SEZER, Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Eğitimi Ana Bilim Dalı, turkersezer@marmara.edu.tr

1. GİRİŞ

Sosyal-duygusal yetkinlik, genel anlamıyla sosyal ilişkilerde başarı, arkadaşlık gibi çevresel göstergelere ve bireylerin sahip oldukları bazı becerilere göre farklı şekillerde değerlendirilmektedir (Rose-Krasnor, 1997). Erken çocukluk döneminde sosyal açıdan yetkin bir çocuğun; ebeveyni ile duygusal yönden güçlü bağlar kurmak, yetişkinlerle ve akranlarıyla olumlu ilişkiler kurmak, akranları tarafından oyun grubuna dâhil edilmek, özgüvene sahip olmak, paylaşmak, yardımlaşmak ve işbirliği yapmak gibi becerilere sahip olması beklenmektedir (Gresham ve Reschly, 1987; Hartup, 1996; Slaski ve Cartwright, 2002; Thompson, 2006; Verschueren, Buyck ve Marcoen, 2001). Sosyal yetkinlik için gerekli olan bir diğer unsur ise duygusal becerilerdir (Çorbacı-Oruç, 2008) ve Parrott (2001), duyguların sosyal olduğunu ve duyguların çoğunun çevre ile etkileşimle oluştuğunu belirtmektedir. Duygusal gelişimin temel öğelerinden biri olan duygu düzenleme becerilerini Thompson (1994), kontrol etme, değerlendirme, özellikle amaçları yerine getirmek için duygusal tepkileri değiştirmeden sorumlu içsel ve dışsal süreçler olarak tanımlamaktadır (akt. Metin-Orta, Çorapçı, Yağmurlu ve Aksan, 2013). Eisenberg ve Fabes'e (1992) göre, erken çocuk döneminde özellikle duygu düzenleme becerisindeki herhangi bir kusur ya da eksiklik davranış problemlerinin ve saldırganlığın ortaya çıkmasına neden olabilmektedir. Bu yaş grubundaki çocukların sosyal ve duygusal yeterliliklerini sergileyebilecekleri ve sahip oldukları bu beceriler ile akran gruplarına dâhil oldukları ortam oyunlardır.

Oyunla ilgili alanyazında yapılan araştırmalarda sosyal-duygusal gelişim alanına ağırlık verilmesine, çocukların en önemli ihtiyaçlarından biri olan sosyal yaşantısının oyun oynarken şekillenmesi bir neden olarak gösterilebilir. Oyun ile çocuk; gelecekteki rollerini öğrenmeye başlar, oyun arkadaşlarına uyum sağlar, onları daha iyi tanır ve ilişkileri güçlenir (Poyraz, 2011). Oyun ortamında kurulan etkileşim, çocuğun sosyal davranışlarının belirleyicisi niteliğindedir. Yetişkinler tarafından aşırı derecede korunan, baskı altında yetiştirilen ve kendisinden her şeyi mükemmel yapmasını bekleyen tutumlara karşı çocuk, oyun ortamında kuracağı ilişkilerle bu baskıdan uzaklaşır ve kendini gerçekleştirme, ifade etme gücünü ve becerilerini kazanır (Sevinç, 2004).

Oyun; çocuğun gelişimine ve eğitimine önemli katkılar sağlayan, ruhsal ve fiziksel açıdan gelişimine yardımcı olan, çocukların toplum kurallarına uymasını, çevresindeki diğer insanlarla yardımlaşabilmesini ve onlara karşı saygılı olabilmesini, hem kendi haklarını hem de arkadaşlarının haklarını koruyabilmesini ve arkadaşlarını incitmemeye yollarını öğrenmesine yardımcı olan, farklı yapıdaki insanlarla kaynaşabilmesini sağlayan, boşa geçirilmeyen, değişik bir yolla hayatı öğrenmesini sağlayan etkinlikler bütünüdür (Güneş, 2011). Yaşı ne olursa olsun, oyunun kişinin hayatına sayısız faydası vardır. Oyun eğlencelidir, yaratıcıdır, olumlu sosyal etkileşimi ve iletişimi teşvik eder. Çocuklar oyun oynarken engellere katlanmayı, duygularını düzenlemeyi ve gelişimsel görevlerde başarılı olmayı öğrenirler ve oyun onlara kendi dünyalarına hâkim olma şansı verir (Schaefer, 2013).

Alanyazın incelendiğinde çocukların oyun davranışları ile bilişsel becerileri (Bergen, 2002; Güney-Karaman, 2009; Peisach ve Hardeman, 1985; Saracho, 1995; Şener, 1996; Yılmaz, 2006), dil gelişimi ve iletişim becerileri (Craig-Unkefer ve Kaiser, 2002; McLoyd, 1980; Suhonen, Nislin, Alijoki ve Sajaniemi, 2015) arasındaki ilişkinin incelendiği araştırmalar olmakla birlikte, ağırlıklı olarak oyun ile sosyal beceriler (Christie ve Johnsen, 1983; Denham, Renwick ve Holt, 1991; Farver, Kim ve Lee, 1995; Lester ve Russell, 2010; Mathieson ve Banerjee, 2011; Newton ve Jenvey, 2011; Papatğa, 2012; Russ ve Kaugars,

2001; Tannock, 2008) arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmalar dikkat çekmektedir. Bu araştırma sonuçları özetlenecek olursa oyun, çocukların sosyal-duygusal gelişimleri ile karşılıklı etkileşim içindedir. Oyun ve sosyal beceriler arasında ortaya çıkan bu etkileşimin derinlemesine incelenmesi adına bu araştırma kapsamında çocukların sosyal yetkinlik ve duygu düzenleme becerileri ile oyun becerileri arasındaki ilişkilerin incelenmesi amaçlanmıştır.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

60-72 aylık çocukların sosyal yetkinlik ve duygu düzenleme becerileri ile oyun becerileri arasındaki ilişkinin incelendiği bu araştırma ilişkisel tarama modelinde tasarlanmıştır.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, 2014-2015 eğitim öğretim yılında Erzurum il merkezindeki okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden ve kolay ulaşılabilirlik ilkesi doğrultusunda belirlenen 60-72 aylık 96 (%42,1) erkek ve 132 (%57,9) kız olmak üzere toplam 228 çocuktan oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak kullanılan Oyun Becerileri Değerlendirme Ölçeği, çalışma grubundaki çocukların ebeveynleri tarafından, Sosyal Yetkinlik ve Davranış Değerlendirme-30 Ölçeği ve Duygu Düzenleme Ölçeği ise okul öncesi öğretmenleri tarafından doldurulmuştur. Öğretmenlerin tamamı kadın; 10 (% 55,6) öğretmen 26-30 yaş arasında, 6 (%33,3) öğretmen 31-35 yaş arasında ve 2 (%11,1) öğretmen 25 yaş altındadır. Yine 12 (%66,7) öğretmen 1-5 yıl arasında, 4 (%22,2) öğretmen 11-15 yıl arasında ve 2 (%11,1) öğretmen ise 6-10 yıl arasında öğretmenlik mesleği deneyimine sahiptir. Ayrıca 16 (%88,9) öğretmen lisans, 2 (%11,1) öğretmen ise ön lisans mezunudur.

Araştırmanın verilerinin elde edildiği annelerin yaş gruplarına bakıldığında; 67 (%29,4) anne 25 yaş altında, 92 (%40,4) anne 26-30 yaş arasında, 51 (%22,4) anne 31-35 yaş arasında ve 18 (%7,9) anne 36-40 yaş arasındadır. Ayrıca 31 (%13,6) anne ilkökul mezunu, 45 (%19,7) anne ortaokul mezunu, 94 (%41,2) anne lise mezunu, 29 (%12,7) anne ön lisans mezunu ve 29 (%12,7) anne ise lisans mezunudur.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada Kişisel Bilgi Formu, Sosyal Yetkinlik ve Davranış Değerlendirme-30 Ölçeği (SYDD-30), Duygu Düzenleme Ölçeği ve Oyun Becerileri Değerlendirme Ölçeği olmak üzere dört veri toplama aracı kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu: Araştırmacılar tarafından hazırlanan formda, okul öncesi öğretmenler için yaş, mesleki kıdem ve mezun oldukları okul türüne yönelik bilgiler alınırken; ebeveynlerden öğrenim durumu, yaş, çocuklarının yaş ve cinsiyetine ilişkin bilgiler alınmıştır.

Sosyal Yetkinlik ve Davranış Değerlendirme Ölçeği-30: Sosyal Yetkinlik ve Davranış Değerlendirme-30 Ölçeği (SYDD-30) LaFreniere ve Dumas (1996) tarafından geliştirilmiş ve Türkçe uyarlaması Çorapçı ve diğ. (2010) tarafından yapılmıştır. Bu ölçek okul öncesi dönemdeki çocukların sorun belirtileri ile sosyal becerilerinin niceliğini değerlendiren 30 maddeden ve “Sosyal Yetkinlik”, “Kızgınlık-Saldırganlık” ve “Anksiyete-İçe dönüklük” olmak üzere üç alt ölçeğe sahiptir. “Sosyal Yetkinlik” alt ölçeği, çocukların akranlarıyla bir aradayken gösterdikleri işbirliği ve anlaşmazlıklara çözüm yolları aramak gibi olumlu

özellikleri ölçmektedir. “Kızgınlık-Saldırganlık” alt ölçeği, yetişkinlere karşı gelme ve akran ilişkilerinde uyumsuz ve saldırgan davranmak gibi dışsallaştırma sorun belirtilerini, “Anksiyete-İçe dönüklük” alt ölçeği ise çocukların üzgün, depresif duygu durumlarını ve grup içinde çekingenlik göstermek gibi içselleştirme sorun belirtilerini değerlendirmektedir. Ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayıları alt boyutları için sırasıyla .88, .87 ve .84 olarak bulunmuştur. Ölçek, 6’lı likerttir ve araştırmada çocukların öğretmenleri tarafından değerlendirilmiştir. Bu araştırmada ölçeğin ölçüm güvenirliği için yeniden güvenirlik katsayısı hesaplanmış ve güvenirlik katsayısı .703 olarak bulunmuştur.

Duygu Düzenleme Ölçeği: Duygu Düzenleme Ölçeği, Shields ve Cicchetti (1997) tarafından geliştirilmiş ve Türkçe uyarlaması Batum ve Yağmurlu (2007) tarafından yapılmıştır. Ölçek, okul öncesi ve okul çağındaki çocukların duygusal tepkiselliği ve duyguların ortamın koşullarına göre düzenlenip ifade edilmesini değerlendiren 24 madde ve “Duygu Düzenleme” ve “Değişkenlik-Olumsuzluk” olmak üzere iki alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayıları duygu düzenleme alt boyutu için .73, değişkenlik-olumsuzluk alt boyutu için ise .75 olduğu saptanmıştır. Ölçek, 4’lü likert tipte ve araştırma kapsamında çocukların öğretmenleri tarafından değerlendirilmiştir. Bu araştırmada ölçeğin ölçüm güvenirliği için yeniden güvenirlik katsayısı hesaplanmış ve güvenirlik katsayısı .764 olarak bulunmuştur.

Oyun Becerileri Değerlendirme Ölçeği: 6 yaş grubundaki çocukların oyun oynama esnasında ne tür oyun becerilerine sahip olduğunu belirlemek ve bu becerilerin aileler tarafından ortaya çıkartılmasını sağlamak amacıyla Fazlıoğlu, Ilgaz ve Papatğa (2013) tarafından geliştirilen Oyun Becerileri Değerlendirme Ölçeği, 5’li likert tipinde ve 27 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı .93 olarak belirlenmiştir. Bu araştırmada ölçeğin ölçüm güvenirliği için yeniden güvenirlik katsayısı hesaplanmış ve güvenirlik katsayısı .913 olarak bulunmuştur.

2.4. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmanın verileri, çalışma grubuna dâhil edilen 60-72 aylık 228 çocuktan elde edilmiştir. Veri toplama aracı olarak kullanılan Oyun Becerileri Değerlendirme Ölçeği, çalışma grubundaki çocukların ebeveynleri tarafından, Sosyal Yetkinlik ve Davranış Değerlendirme-30 Ölçeği ve Duygu Düzenleme Ölçeği ise okul öncesi öğretmenleri tarafından doldurulmuştur. Verilerin analizinde istatistik paket programı kullanılmış ve verilerin değerlendirmesinde Pearson Korelasyon analizi yapılmıştır. Anlamlılık düzeyi $p < .05$ olarak kabul edilmiştir.

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırmaya katılan çocukların sosyal yetkinlikleri ve duygu düzenleme becerileri ile oyun becerileri arasındaki ilişkilere yönelik bulgular sunulmuştur.

Tablo 1: Çocukların Sosyal Yetkinlikleri ile Oyun Becerileri Arasındaki İlişkiye Yönelik Korelasyon Analizi Sonuçları

		Sosyal Yetkinlik	Kızgınlık-Saldırganlık	Anksiyete-İç Dönüklük
Oyun Becerileri Değerlendirme Ölçeği	r	,141	-,216	-,223
	p	,033*	,001*	,001*
	n	228	228	228

*p<.05

Tablo 1’de Oyun Becerileri Değerlendirme Ölçeği puan ortalaması ile Sosyal Yetkinlik ve Davranış Değerlendirme-30 Ölçeği’nin “Sosyal Yetkinlik” alt boyutu puan ortalaması ile pozitif yönlü anlamlı ilişki ($r = ,141$; $p < .05$) olduğu, “Kızgınlık-Saldırganlık” ($r = -,216$; $p < .05$) ve “Anksiyete-İç dönüklük” ($r = -,223$; $p < .05$) alt boyutu puan ortalamaları arasında ise negatif yönlü anlamlı ilişki olduğu görülmüştür. Buna göre çocukların sosyal yetkinlik becerileri arttıkça oyun becerileri de artmakta, saldırganlıkları ve anksiyete durumları azaldıkça oyun becerileri artmaktadır.

Tablo 2: Çocukların Duygu Düzenleme Becerileri ile Oyun Becerileri Arasındaki İlişkiye Yönelik Korelasyon Analizi Sonuçları

		Duygu Düzenleme	Değişkenlik-Olumsuzluk
Oyun Becerileri Değerlendirme Ölçeği	r	,099	-,178
	p	,135	,007*
	n	228	228

*p<.05

Tablo 2’de Oyun Becerileri Değerlendirme Ölçeği puan ortalaması ile Duygu Düzenleme Becerileri Ölçeği’nin “Duygu Düzenleme” alt boyutu puan ortalaması ile arasında anlamlı bir ilişki olmadığı bulunmuştur ($p > .05$). Ancak Oyun Becerileri Değerlendirme Ölçeği puan ortalaması ile Duygu Düzenleme Becerileri Ölçeği’nin “Değişkenlik-Olumsuzluk” alt boyutu arasında negatif yönlü anlamlı ilişki olduğu saptanmıştır ($r = -,178$; $p < .05$). Buna göre 60-72 aylık çocukların değişkenlik ve olumsuzlukları azaldıkça oyun becerileri artmaktadır.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Oyun, çocuğun yetişkinlerle ve akranlarıyla etkileşim örüntülerini ortaya koyan ve çocuğun gelişimini takip etmeye yarayan en önemli unsurlardan biridir (Pellegrini, 1998). Ayrıca oyun; çocukların bilişsel, sosyal gelişimleri ve ilkökula hazırlıkları ile ilişkili olan, erken çocukluk döneminde en baskın sosyal etkinlik olarak ifade edilmektedir (Farver vd., 1995). Benzer bir şekilde Harter ve Pike (1984), okul öncesi dönemde en yaygın biçimde ele alınan sosyal-duygusal yeterli göstergelerinin akranları tarafından kabul edilme ve oyunlarda tercih edilme olduğunu belirtmişlerdir. Çocuğun sosyal-duygusal gelişiminin ayrılmaz bir parçası olan oyun becerilerine yönelik bu araştırmalar incelendiğinde ülkemizde bu alanda oldukça sınırlı sayıda araştırmaya rastlanmıştır. Buradan yola çıkılarak

bu araştırmada 60-72 aylık çocukların sosyal yetkinlik ve duygu düzenleme becerileri ile oyun becerileri arasındaki ilişki incelenmiş ve araştırmada elde edilen bulgulara göre, çocukların sosyal yetkinlikleri arttıkça oyun becerilerinin de arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca çocukların saldırganlıkları ve anksiyete durumları azaldıkça oyun becerilerinin arttığı tespit edilmiştir. Bir başka ifade ile saldırgan ve anksiyetesi yüksek olan çocukların oyun becerileri düşüktür. Yani bu çocukların oyunu başlatma, sürdürme, uygun iletişim kurma, kurallara uyma, sorumluluk alma, kendini ifade etme gibi becerileri uygun biçimde sergileyemedikleri söylenilebilir.

Alanyazın incelendiğinde Rubin, Fein ve Vandenberg (1983), tarafından yapılan araştırma sonucunda oyun becerileri ile arkadaşlık, popülerlik, akranlar ile ilişkilerde sosyal yetkinlik, işbirliği ve duyguları anlama becerileri arasında pozitif ilişki olduğu belirlenmiştir. Çocukların gelişimi ve oyunlar üzerine yapılan araştırmalarda, kaliteli ve yaratıcı özellikleri olan oyunların çocukların akran etkileşimini artırdığı düşünülmektedir (Rubin, Fein ve Vandenberg, 1983). Yine Christie ve Johnsen (1983), birçok deneysel ve ilişkisel araştırma sonucunda sosyal yetkinlik ve oyun davranışları arasında ilişki olduğunu ifade etmişlerdir. İlgili alanyazında da birçok araştırma çocukların sosyal gelişimleri ile oyun davranışları ve becerileri arasında anlamlı ilişki olduğunu göstermektedir (Denham, Renwick ve Holt, 1991; Papatğa, 2012).

Uren ve Stagnitti (2009) tarafından yapılan araştırmada, okul öncesi dönemdeki çocukların oyun davranışları, sosyal yetkinlik ve okul temelli etkinliklere katılımları arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırma sonucunda çocukların oyun davranışları ile sosyal yetkinlik ve okul temelli etkinliklere katılımları arasında pozitif yönlü anlamlı ilişki olduğu görülmüştür. Buna ek olarak çocukların oyun davranışlarının öğretmen tarafından değerlendirilmesinin çocukların sosyal yetkinlik ve okul temelli etkinliklere katılımları hakkında sonuç çıkarmayı sağlayacak derecede bilgi verdiği belirtilmiştir. Ayrıca Farver ve diğerleri (1995) tarafından yapılan araştırmada, çocukların sahip oldukları sosyal yetkinlik düzeyleri ile oyunlardaki karmaşıklık arasında ilişki olduğu saptanmıştır. Yani sosyal olarak yetkin olan çocukların daha karmaşık oyunları oynama becerisi gösterdikleri belirlenmiştir. Gagnon ve Nagle (2004) tarafından yapılan araştırmada, akran etkileşimli oyun becerileri ile çocukların sosyal-duygusal gelişimleri arasında anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur.

Araştırmanın bir diğer sonucu da, duygu düzenleme becerilerine yönelik olarak 60-72 aylık çocukların değişken ve olumsuz duyguları azaldıkça oyun becerilerinin arttığıdır. Buna göre çocukların olaylar karşısında değişken duygular sergilemesi ve kızgın-öfkeli tepkiler göstermesi azaldıkça oyun becerilerinin arttığı görülmüştür. Yapılan bir araştırma sonucunda sosyal beceri düzeyleri yüksek çocukların kendilerini yönetme becerilerinin de yüksek olduğu tespit edilmiştir (Güral, Sezer, Güven ve Efe-Azkeskin, 2013). İlgili alanyazın incelendiğinde birçok araştırma sonucunda çocukların duygu düzenleme becerileri ile oyun arasında ilişki olduğunu belirledikleri görülmektedir. Galyer ve Evans (2001), tarafından yapılan araştırmada 4-5 yaş grubu çocukların oyun davranışları ile duygu düzenleme becerileri arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmada özellikle hayali ve taklit oyunları oynayan çocukların duygu düzenleme becerilerinin daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Lindsey ve Colwell (2003) tarafından yapılan okul öncesi dönemdeki çocukların duygusal yetkinlikleri ile fiziksel oyun ve taklit oyunları arasındaki ilişkinin incelendiği araştırmada, okul öncesi dönemdeki kız çocukların taklit oyunları, erkek çocukların ise fiziksel oyunlar ile duygu düzenleme becerileri arasında anlamlı ilişki olduğu

saptanmıştır. Benzer bir şekilde Hoffmann ve Russ (2012) tarafından yapılan araştırmada da okul öncesi dönemdeki çocukların taklit oyunları ile duygu düzenleme becerileri arasında ilişki olduğu sonucuna varılmıştır. Bu araştırma sonuçlarının yanında yine Dillon (2009) 5-10 yaş arası 61 kız öğrenci ile yaptığı araştırma sonucunda, oyun becerilerinin duygu düzenleme becerileri ile ilişkili olduğunu tespit etmiştir.

Cohen ve Mendez (2009) tarafından yapılan araştırmada, bir yıl boyunca okul öncesi dönemdeki çocukların oyun davranışları ile duyguları düzenleme, alıcı dil ve sosyal yetkinliğe ilişkin problemleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırma sonucunda çocukların yıl içerisinde değişen duygu düzenleme, sosyal yetkinlik ve alıcı dil düzeyleri ile akranlarıyla kurdukları oyunlar arasında ilişki olduğu görülmüştür. Buna göre özellikle çocukların duygu düzenleme becerilerinde ve sosyal yetkinliklerindeki problemlerin akranlarıyla oyunlarını zorlaştırdığı tespit edilmiştir. Bu sonuç, araştırmanın temel problemine yönelik elde edilen sonuçlarla da örtüşmektedir. Yani özetle duygularını düzenleme konusunda problem yaşayan ve sosyal yetkinliği düşük olan çocukların uygun oyun becerileri sergileyemedikleri görülmektedir.

Araştırma sonuçlarından yola çıkılarak şu öneriler verilebilir:

- Okul öncesi dönem eğitimcilerine ve ailelere yönelik, çocukların akranları ile etkileşime girebilecekleri grup oyunlarını destekleyerek, çocukların sosyal-duygusal gelişimlerine olumlu katkı sağlamaları için uygun eğitim programları hazırlanabilir.
- Okul öncesi dönem eğitimcilerinin oyun etkinliği sırasında çocukları gözlemleyerek değişkenlik gösteren ve olumsuz duygularını yansıtan çocukları belirlemeleri ve belirlenen bu çocuklar için farklı etkinlikler planlamaları önerilebilir.
- Sosyal yetkinlikleri, duygu düzenleme becerileri ve oyun becerileri düşük olan çocukların farklı değişkenlerden (cinsiyet, kardeş sayısı, anne-baba eğitim durumu, sosyo-ekonomik durum vb.) etkilenme durumları incelenebilir.
- Ülkemizde okul öncesi dönemdeki çocukların oyun becerilerine yönelik çalışmaların sınırlılığı göz önüne alındığında, bu yaş grubundaki çocukların tüm gelişim alanlarındaki farklı becerileri ile oyun becerileri arasındaki ilişkiler incelenebilir.
- Özellikle sosyal-duygusal gelişime yönelik hazırlanan eğitim programlarının okul öncesi dönemdeki çocukların oyun becerileri üzerindeki etkisi araştırılabilir.
- Bu araştırma farklı yaş grupları ve farklı örneklem gruplarıyla tekrarlanarak sonuçlar karşılaştırılabilir.

5. KAYNAKÇA

- Batum, P. ve Yağmurlu, B. (2007). What counts in externalizing behaviors? The contributions of emotion and behavior regulation. *Current Psychology*, 25(4), 272-294.
- Bergen, D. (2002). The role of pretend play in children's cognitive development. *Early Childhood Research and Practice*, 4(1), 1-13.
- Christie, J. F., & Johnsen, E. P. (1983). The role of play in social-intellectual development. *Review of Educational Research*, 53(1), 93-115.
- Cohen, J. S., & Mendez, J. L. (2009). Emotion regulation, language ability, and the stability of preschool children's peer play behavior. *Early Education and Development*, 20(6), 1016-1037.

- Craig-Unkefer, L. A., & Kaiser, A. P. (2002). Improving the social communication skills of at-risk preschool children in a play context. *Topics in Early Childhood Special Education, 22*(1), 3-13.
- Çorapçı, F., Aksan, N., Arslan-Yalçın, D. ve Yağmurlu, B. (2010). Okul öncesi dönemde duygusal, davranışsal ve sosyal uyum taraması: Sosyal yetkinlik ve davranış değerlendirme-30 ölçeği. *Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı Dergisi, 17*, 3-14.
- Çorbacı-Oruç, A. (2008). *6 yaş çocuklarında sosyal yeterliliğin, akran ilişkilerinin ve sosyal bilgi işleme sürecinin değerlendirilmesi* (Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Denham, S. A., Renwick, S. M., & Holt, R. W. (1991). Working and playing together: prediction of preschool social-emotional competence from mother-child interaction. *Child Development, 62*(2), 242-249.
- Dillon, J. A. (2009). *Play, creativity, emotion regulation and executive functioning*. (Master Thesis), Case Western Reserve University.
- Eisenberg, N., & Fabes, R. A. (1992). Emotion and its regulation in early development: *New directions for child development*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Farver, J. A. M., Kim, Y. K., & Lee, Y. (1995). Cultural differences in Korean-and Anglo-American preschoolers' social interaction and play behaviors. *Child Development, 66*(4), 1088-1099.
- Fazlıoğlu, Y., Ilgaz, G. ve Papatğa, E. (2013). Oyun becerileri değerlendirme ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 15*(1), 239-250.
- Gagnon, S. G., & Nagle, R. J. (2004). Relationships between peer interactive play and social competence in at-risk preschool children. *Psychology in the Schools, 41*(2), 173-189.
- Galyer, K. T., & Evans, I. M. (2001). Pretend play and the development of emotion regulation in preschool children. *Early Child Development and Care, 166*(1), 93-108.
- Gresham, F. M., & Reschly, D. J. (1987). Dimensions of social competence: Method factors in the assessments of adaptive behavior, social skills and peer acceptance. *Journal of School Psychology, 25*(4), 367-81.
- Güneş, H. (2011). *Şimdi oyun zamanı* (3. Baskı). Ankara: Kök Yayıncılık.
- Güney-Karaman, N. (2009). Okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 5-6 yaş grubu çocukların bilişsel üslupları ile oyun davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 42*(2), 163-182.
- Güral, M., Sezer, T., Güven, G. ve Efe-Azkeskin, K. (2013). Investigation of the relationship between social skills and self-management behaviors of 5 year old children. *Journal of Educational and Instructional Studies in the World, 3*(1), 53-62.
- Harter, S., & Pike, R. (1984). The pictorial scale of perceived competence and social acceptance for young children. *Child Development, 55*(6), 1969-1982.
- Hartup, W. W. (1996). The company they keep: Friendships and their developmental significance. *Child Development, 67*(1), 1-13.
- Hoffmann, J., & Russ, S. (2012). Pretend play, creativity, and emotion regulation in children. *Psychology of Aesthetics, Creativity, and the Arts, 6*(2), 175-184.
- Lester, S., & Russell, W. (2010). *Children's right to play: An examination of the importance of play in the lives of children worldwide*. Working Paper No. 57. The Hague, the Netherlands: Bernard van Leer Foundation.

- Lindsey, E. W., & Colwell, M. J. (2003). Preschoolers' emotional competence: Links to pretend and physical play. *Child Study Journal*, 33(1), 39-52.
- Mathieson, K., & Banerjee, R. (2011). Peer play, emotion understanding, and socio-moral explanation: The role of gender. *British Journal of Developmental Psychology*, 29(2), 188-196.
- McLoyd, V. C. (1980). Verbally expressed modes of transformation in the fantasy play of black preschool children. *Child Development*, 51(4), 1133-1139.
- Metin-Orta, İ., Çorapçı, F., Yağmurlu, B. ve Aksan, N. (2013). The meditational role of effortful control and emotional deregulation in the link between maternal responsiveness and Turkish preschoolers' social competency and externalizing symptoms. *Infant and Child Development*, 22(5), 459-479.
- Newton, E., & Jenvey, V. (2011). Play and theory of mind: Associations with social competence in young children. *Early Child Development and Care*, 181(6), 761-773.
- Papatğa, E. (2012). *Otizimli çocukların oyun becerileri ile davranış ve sosyal beceri özelliklerinin karşılaştırılması*. (Yüksek Lisans Tezi). Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.
- Parrott, W. G. (2001). Emotions in social psychology. In W.G. Parrott (Ed.) *Emotions in social psychology* (pp.1-19). PA: Psychology Press.
- Peisach, E., & Hardeman, M. (1985). Imaginative play and logical thinking in young children. *The Journal of Genetic Psychology*, 146(2), 233-248.
- Pellegrini, A. D. (1998). Play and the assessment of young children. In O. N. Saracho & B. Spodek (Eds.), *Multiple perspectives on play in early childhood education* (pp. 220-239). Albany, NY: State University of New York Press.
- Poyraz, H. (2011). *Okul öncesinde oyun ve oyun örnekleri* (3. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Rose-Krasnor, L. (1997). A nature of social competence: A theoretical review. *Social Development*, 6(1), 111-135.
- Rubin, K., Fein, G., & Vandenberg, B. (1983). Play. In E.M. Hetherington (Ed.), *Handbook of child psychology* (Vol. 4, pp. 693-774), New York: Wiley.
- Russ, S. W., & Kaugars, A. S. (2001). Emotion in children's play and creative problem solving. *Creativity Research Journal*, 13(2), 211-219.
- Saracho, O. N. (1995). The relationship between the cognitive styles and play behaviours of preschool children. *Educational Psychology*, 15(4), 405-415.
- Schaefer, C. E. (2013). *Oyun terapisinin temelleri*. (Çev. B. Tortamış Özkaya). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Sevinç, M. (2004). *Erken çocukluk gelişimi ve eğitiminde oyun*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Slaski, M., & Cartwright, S. (2002). Health, performance and emotional intelligence: An exploratory study of retail managers. *Stress and Health*, 18(2), 63-68.
- Suhonen, E., Nislin, M. A., Alijoki, A., & Sajaniemi, N. K. (2015). Children's play behavior and social communication in integrated special day-care groups. *European Journal of Special Needs Education*, 1-17. Doi: 10.1080/08856257.2015.1009707
- Şener, T. (1996). *4-5 yaş anaokulu çocuklarında dramatik oyunun ve inşa oyununun bakış açısı alma becerisine etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Tannock, M. T. (2008). Rough and tumble play: An investigation of the perceptions of educators and young children. *Early Childhood Education Journal*, 35, 357-361.

- Thompson, R. A. (2006). Attachment in early years and effects on later development. *14. Ulusal Psikoloji Kongresi*, 6-8 Eylül 2006, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Uren, N., & Stagnitti, K. (2009). Pretend play, social competence and involvement in children aged 5-7 years: The concurrent validity of the Child-Initiated Pretend Play Assessment. *Australian Occupational Therapy Journal*, *56*(1), 33-40.
- Verschueren, K., Buyck, P., & Marcoen, A. (2001). Self-representations and socioemotional competence in young children: A three-year longitudinal study. *Developmental Psychology*, *37*(1), 126-134.
- Yılmaz, E. (2006). *Okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 6 yaş çocuklarının sayı ve işlem kavramlarını kazanmalarında müzikli oyun etkinliklerinin kullanılmasının etkisi*. (Doktora Tezi). Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.